

Nr 306

Av herr **Johanson** i Västervik **m. fl.**, om statsbidrag till lön åt
föreståndare och arbetsledare vid verkstäder för handikappade, m. m.

I sin petitaskrivelse den 28 augusti 1959 hemställer arbetsmarknadsstyrelsen — under utförlig motivering — att statsbidrag till föreståndares och arbetsledares löner vid verkstäder för handikappade måtte höjas till tidigare i princip medgivna 50 procent. Under hänvisning till betydelsen av en fortlöpande medicinsk kontroll av vid dessa institutioner sysselsatta partiellt arbetsföra har arbetsmarknadsstyrelsen jämväl hemställt, att statsbidrag måtte utgå till läkararvode med högst 100 kronor per år och arbetsplats.

I sin proposition framhåller statsrådet och chefen för socialdepartementet, att en kraftig utbyggnad av arbetsvården måste komma till stånd. Som ett led i denna utbyggnad föreslår statsrådet ett visst investeringsbidrag för anordnande av nya lokaler för arbetsträning och skyddad sysselsättning. Visst hyresbidrag föreslås utgå till huvudman, som bedriver motsvarande verksamhet i förhyrda lokaler.

Ehuru det är med tillfredsställelse som vi tagit del av departementschefens uttalande om behovet av en kraftig utbyggnad av arbetsvårdens resurser, måste vi med beklagande konstatera, att departementschefen ej velat ge huvudmännen det vitala och för verksamhetens fortbestånd och snabba utbyggnad nödvändiga stöd, som ett skäligt statligt driftbidrag utgör.

Grunden för ett samhälles gemensamma välstånd är de enskilda medlemmarnas arbetsinsatser. Det måste därför vara ett samhällsekonomiskt intresse av första ordningen att varje individ — var och en efter sin förmåga — ges möjligheter att fylla en funktion. Detta gäller enligt vår uppfattning på ett alldeles särskilt sätt den grupp av samhällsmedborgare, som på grund av sjukdom eller andra olyckliga omständigheter har ställts utanför produktionen.

Det räcker inte att samhället här genom olika sociala åtgärder håller den omedelbara nöden borta från dörren. Det primära måste vara, att varje medborgare tillförsäkras en plats i arbetsgemenskapen. När omständigheterna är sådana, att det enskilda näringslivet ej kan ge den enskilde handikappade hans rättmätiga chans att genom en insats i den samfällda produktionen svara för sitt och familjens nödtorft, bör det vara självklart, att samhället träder till och skapar nödvändiga förutsättningar. Enbart det samhällseko-

nomiska intresset utgör ett tillräckligt motiv för att så sker. Därutöver kommer de mänskliga värden, som går förlorade för den, som känner sig ställd utanför. En möjlighet till återgång i arbete ger åt den av ett oblikt öde drabbade nytt livsmod och ger ett meningsfullt innehåll åt en fortsatt tillvaro.

Detta har också beaktats av en rad kommuner och landsting m. fl. som anordnat verkstäder för handikappade. På grund av vissa huvudmäns bristande ekonomiska resurser har utbyggnaden av institutioner för arbetsutbildning och skyddad verksamhet endast kunnat komma till stånd i mycket begränsad omfattning. De hittills skapade resurserna kan således enbart tillgodose en relativt ringa del av det aktuella behovet.

Tyvärr måste konstateras, att staten hittills i endast mycket blygsam utsträckning givit verksamheten sitt ekonomiska stöd. Men stödet har ej endast varit otillräckligt. Staten har uppenbarligen ej heller infriat sitt åtagande i enlighet med 1950 års riksdagsbeslut om att statsbidrag under vissa villkor skulle utgå med högst 50 procent av föreståndares och arbetsledares löner. Den även formella sänkning, som genomfördes genom kungörelse den 1 juli 1958, har åstadkommit stark irritation bland huvudmännen och kan utgöra ett hinder för en fortsatt utbyggnad, som alla måste anse vara av utomordentlig betydelse från såväl samhällsekonomisk som humanitär synpunkt.

Det är också i hög grad rimligt, att staten tar på sig sin del av de förhållandevis blygsamma kostnader, som en betryggande läkartillsyn kräver.

Med hänvisning till det anförda får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta om statsbidrag till föreståndares och arbetsledares löner samt till läkararvode i enlighet med av arbetsmarknadsstyrelsen i petitaskrivelse framställda äskanden, eller med högst 50 procent av de sammanlagda kontanta avlöningsförmåner, som vederbörande befattningshavare under året uppburit; samt

att ett bidrag med högst 100 kronor per plats och år måtte utgå till vid institutet anställd läkares arvode.

Stockholm den 27 januari 1960

Eric W. Johanson
i Västervik

Göran Petterson

Ingemund Bengtsson

John Johansson
i Gränö

Karl Jönsson